Erityislastenkoti Kanervan hyvää kohtelua suunnitelma

Lapsen oikeudet Kanervassa

Arjen suunnitteluun osallistuminen

- Nuorten kokous maanantaisin ja aina voi kutsua yhteisön koolle
- Yhteisöilta keskiviikkoisin
- Nuoren toiveruokapäivä torstaisin
- Osallisuus omissa ja yhteisissä asioissa
- Tasavertainen ja oikeudenmukainen kohtelu
- Ruokalista/kauppa toiveet
- Ruuanlaitto ja leipominen
- Leffa-illat

- Lapsen mielipiteen selvittäminen häntä koskevissa asioissa
- Oman huoneen sisustaminen mieleiseksi
- Yhteisten tilojen sisustaminen ja suunnittelu mieleiseksi
- Hyvän huomaaminen ja vahvistaminen arjen kaikissa tekemisissä
- Lapsella on kaksi omaohjaajaa
- Käyttövarat maksetaan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä (lasten toive)
- Kasvatus pohjautuu turvalliseen ikä- ja kehitystasoa vastaavaan hoitoon ja huolenpitoon
- Kaikilla on oikeus omaan rauhaan, yksilöllisyyteen ja fyysiseen koskemattomuuteen
- Vahvistetaan sosiaalisia suhteita ja yhteydenpitoa läheisiin

Kanervan lasten kokemuksia hyvästä kohtelusta

ystävällinen ja
inhimillinen kohtaaminen
on hyvää kohtelua
"Vittuilu on välittämistä”

”saan olla oma itseni”

”ohjaajat on tosi kivoja”

”luottamus”

”kiusaamiseen puututaan”

”omaohjaaja ajat”

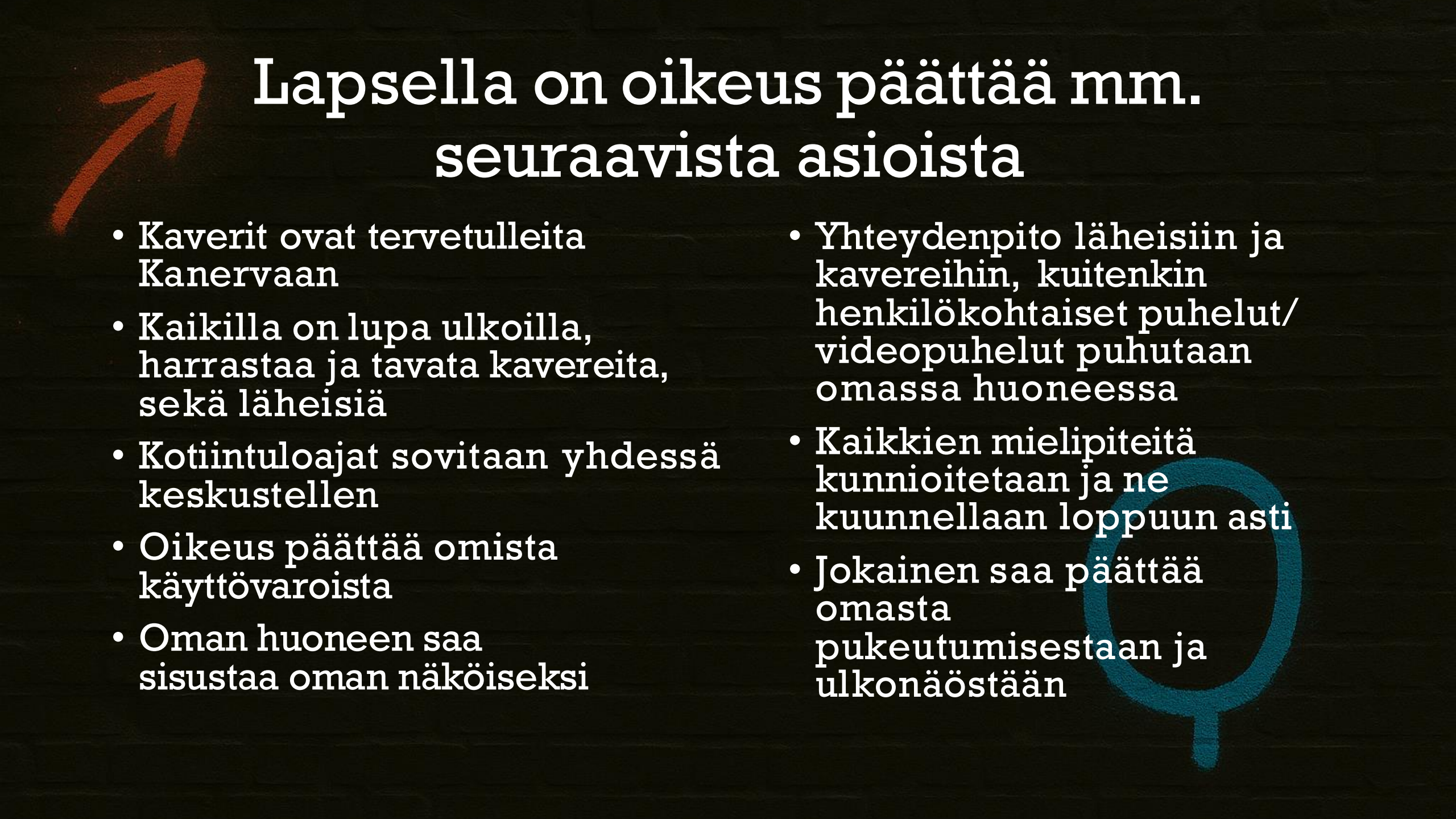
"antaa olla rauhassa"

”koen olevani turvassa”

Lapsella on oikeus päättää mm. seuraavista asioista

- Kaverit ovat tervetulleita Kanervaan
- Kaikilla on lupa ulkoilla, harrastaa ja tavata kavereita, sekä läheisiä
- Kotiintuloajat sovitaan yhdessä keskustellen
- Oikeus päättää omista käyttövaroista
- Oman huoneen saa sisustaa oman näköiseksi
- Yhteydenpito läheisiin ja kavereihin, kuitenkin henkilökohtaiset puhelut/ videopuhelut puhutaan omassa huoneessa
- Kaikkien mielipiteitä kunnioitetaan ja ne kuunnellaan loppuun asti
- Jokainen saa päättää omasta pukeutumisestaan ja ulkonäöstään

JOS KAIKESTA HUOLIMATTA KOET TULLEESI EPÄASIALLISESTI KOHDELLUKSI TAI ASIAT EIVÄT SUJU ODOTTAMALLASI TAVALLA

Käännythän heti ohjaajien ja yksikön johtajan puoleen jos tilanne kuitenkin jatkuu, tai koet, ettet tule kuulluksi, ole yhteydessä omaan sosiaalityöntekijään. Ohjaajat antavat sinulle sosiaalityöntekijän yhteystiedot, mikäli sinulla ei ole niitä.

Mikäli kaikesta huolimatta koet, ettet tule kuulluksi, voit tehdä valituksen sosiaaliasiamiehelle
Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot löydät aina Kanervan yhteisötaululta

Kanta-Hämeen HYVINVOINTIALUEEN
SOSIAALIASIAVASTAAVA
puh. 036 293 210 / takaisinsoitto palvelu (ma-to klo 8-12)

Yhteydenottopyyntö tekstiviestitse 040 629 6190
(numeroon ei ole mahdollista soittaa tai laittaa multimediaviestejä).
https://omahame.fi/sosiaaliasiavastaava

Oikeusasiames:
https://oikeusasiamies.fi/oikeusasiamiehen-tehtavat
https://oikeusasiamies.fi/yhteystiedot

Lastensuojelulaki muuttui 1.10.2026

Mikä siis oikeasti muuttui?

1. Kasvatuksellisten rajojen ja rajoitustoimenpiteiden eroa selkeytettiin
2. Luvattomiin poissaoloihin puuttumista vahvistettiin
3. Kirjaaminen ja asioiden arviointi korostuvat, jotta sinun oikeusturvasi varmistuu

Miten lastensuojelulain muutos vaikuttaa Kanervassa?

1) Sinulle voidaan asettaa ikääsi sopivia kasvatuksellisia rajoja
2) Mikäli sinulla on hallussasi itsellesi tai muille vaarallisia esineitä, ne voidaan ottaa sinulta pois.
3) Tarvittaessa yhteydenpitoasi voidaan rajoittaa myös sellaiseen henkilöön, kenen henkilötietoja emme tiedä. Tämä tarkoittaa esim. somessa tapaamaasi henkilöä
4) Mikäli olet lähdössä luvattomasti pois Kanervasta, voi ohjaaja fyysisesti estää lähtösi 68a§ mukaisesti
5) Mikäli olet luvattomasti poissa Kanervasta, sinua etsitään erilaisin keinoin. Kun sinut löydetään, pyritään sinut palauttamaan takaisin turvaan Kanervaan keskustellen, mutta tarvittaessa sinua voidaan fyysisesti ohjata.

Kaiken tämän tarkoitusena on pitää sinut turvassa.
Sinulla on oikeus olla lapsi/nuori.
Sinun ei tarvitse selviytyä yksin tai osata vielä tunnistaa kaikkia vaaratilanteita.
Tästä syystä aikuisen tehtävänä on huolehtia sinun turvallisuudestasi ja ohjata sinua tekemään oikeita, turvallisia valintoja.

RAJOITUSTOIMET

”Rajarit”

- Joudutaan äärimmäisissä tilanteissa käyttämään, jos/kun lapsen tilanne sitä edellyttää
- Lapsen mielipide selvitetään aina
- Rajarit ja siihen johtaneet tapahtumat käydään läpi lapsen kanssa
- Ohjaaja on lapsen saatavilla ja lasta varten
- Ohjaajalle on lupa näyttää ja purkaa tunteita, ja lasta ei jätetä yksin
- Tuki- ja turvasuunnitelmassa on huomioitu rajarien toteutus
- Annetaan tiedoksi lapselle muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuudet tehtyyn rajariin

RAJOITUSTOIMET

”Rajarit”

Lastensuojelulain uudistuksessa 1.10.2026 muuttuivat myös rajoitustoimenpiteet.

Aineiden ja esineiden haltuunotto 65§ on poistunut kokonaan.
Haltuunotto korvattiin aineiden ja esineiden poisotolla.

-> Aineet ja esineet voidaan ottaa pois kasvatuksellisesti -> nämä on kirjattuna hoito- ja kasvatussuunnitelmaasi ja kirjataan merkintänä rajoitustoimenpiteenä päivittäiskirjauksiisi

-> Aineet ja esineet otetaan pois ensisijaisesti keskustelemalla, mutta tarvittaessa aikuisella on velvollisuus ottaa pois sinulle haitalliset aineet/esineet

Sijoitetun lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja suojeluun

(LSL2007/417 4 a)

"Lapsen tasapainoisen kehityksen ja suojelun toteuttamiseksi lapselle voidaan asettaa ikä- ja kehitystason mukaisia rajoja, vastaavalla tavalla kuin vanhemmat voivat asettaa rajoja lapsen tavanomaisessa kasvatustarkoituksessa.

Rajoista tulee ensisijaisesti keskustella lapsen kanssa ja lapsen mielipide tulee selvittää siten kuin 20 §:n 1 momentissa säädetään.

Lapseen voidaan fyysisesti koskea tavanomaisessa suojelu- ja kasvatustarkoituksessa, jos se on lapsen edun turvaamiseksi välttämätöntä.

Hoito, kasvatus, valvonta ja huolenpito eivät saa olla lasta alistavia tai muulla tavoin hänen ihmisarvoaan loukkaavia."

-Aikuisten tehtävä on huolehtia turvallisuudestasi myös Kanervassa asuessasi.

-Sinulle voidaan asettaa rajoja jotka sopivat kehitykseesi ja ikääsi.

Esim. Kotiintuloajat, Nukkumaanmenoajat ja puhelimen käyttö ja pelaaminen. Näitä sääntöjä asetettaessa sinun kanssasi keskustellaan ja asiat perustellaan sinulle.

-> Kaikki nämä sovitut asiat kirjataan hoito- ja kasvatussuunnitelmaasi, joka päivitetään 3kk välein

- Aikuinen voi ohjata sinua esim. Koskettamalla kevyesti olkapäästä ja ohjata siirtymään

-Sinun mielipiteesi selvitetään aina ikäsi ja kehitystasosi mukaisesti

Aineiden ja esineiden poisottaminen kodin ulkopuolelle sijoitetulta lapselta

(LSL2007/417 4b§ 65§)

- Sinulla ei saa olla hallussasi alkoholia, huumeita, päihtymiseen käytettäviä lääkkeitä tai välineitä (huom. vape) -> aikuisen tehtävä on ottaa ne sinulta pois
- Sinulla ei saa olla hallussasi muiden satuttamiseen tarkoitettuja välineitä -> aikuisen tehtävä on ottaa ne pois
- Mikäli sinulla on hallussasi jokin tavallinen esine, joiden käytöstä saattaa aiheutua vaaraa sinulle tai muille (esim. sakset, bussikortti) -> aikuinen voi ottaa ne pois tekemänsä arvion mukaisesti

Mikäli sinulta otetaan jokin esine pois, eikä siitä ole erikseen sovittu hoito- ja kasvatussuunnitelmassa, siitä ilmoitetaan viipymättä omalle sosiaalityöntekijällesi tai sosiaali- ja kriisipäivystykseen.

- Mikäli sinulla on suuri määrä rahaa tai poikkeavia arvoesineitä (korut, merkkivaatteet), ne voidaan ottaa sinulta pois. Tarkoituksena on tällöin suojella sinua ja selvittää mistä varat ovat sinulle tulleet. Haluamme että elät rikoksetonta elämää

-> huom! Jos rahasi on otettu sinulta pois, saat käyttää niitä hyväksyttäviin asioihin aikuisen valvonnassa

- Puhelimesi tai muu viestintälaite voidaan ottaa sinulta pois, jos sen käyttö vaarantaa hyvinvointiasi, turvallisuuttasi tai se häiritsee vakavasti Kanervan järjestystä.

-> huom! Vaikka puhelimesi ottaisiin pois, pidämme huolen että saat edelleen pitää yhteyttä läheisiisi. Emme halua rajoittaa yhteydenpitoasi. Kanervassa on käytössä nuortenpuhelin.

Sinulta ei koskaan oteta tavaroita pois ilman laillisia perusteita!

AINEIDEN JA ESINEIDEN POISOTTO

(LSL2007/417 4 c §)

Kun olemme yhteistyössä kanssasi ottaneet sinulta aineen/esineen pois, ei poisottaminen saa jatkua pidempään kuin se on välttämätöntä.

Jos emme palauta sinulle poisotettua esinettä, siitä tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös. Kyse ei vielä tässä vaiheessa ole rajoitustoimenpiteestä.

Poisotetut alkoholi- ja tupakkatuotteet hävitetään.

Mikäli sinulta otetaan aine/esine pois voimakeinoja käyttäen, siitä kirjoitetaan aina rajoituspäätös.

OMAISUUDEN, LÄHETYSTEN JA TILOJEN TARKASTAMINEN *(LSL 2007/417 67§ 1.-3.mom)*

Mitkään päihteet, teräaseet ja tulentekovälineet eivät kuulu Kanervaan, vaan ohjaajien kuuluu ottaa mm. nämä esineet lapselta pois.

Jos ohjaajilla on perusteltua syytä epäillä, että sinulla on hallussasi edellä mainittuja aineita, esineitä tai muita 4b pykälässä tarkoittetuja aineita/esineitä tai sinun olinpaikkasi tulee selvittää viipymättä sijaishuollon tarkoituksen toteuttamiseksi, saadaan käytässäsi olevat tilat ja omaisuus tarkistaa.

Jos ohjaajilla on perusteltua syytä epäillä, että kirjeessä tai muussa viestissä on edellä mainittuja aineita tai esineitä, saadaan lähetyksen sisältö tarkastaa kirjettä tai muuta luottamuksellista viestiä lukematta.

- Mikäli huoneesi päätetään tarkastaa, siitä tekee päätöksen Annika, Fanni tai Kanervan ohjaajat. Tarkastus tehdään kahden ohjaajan läsnäollessa. Mikäli tilanne on erityinen, ohjaaja voi suorittaa tarkastuksen yksin tai ilman sinun läsnäoloasi

- Mikäli saamasi kirje tai viesti vakavasti vaarantaa sinun tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta tai kehitystä, voi sinun sosiaalityöntekijäsi tällöin tehdä päätöksen siitä, ettei viestiä/lähetystä luovuteta sinulle

LIIKKUMISVAPAUDEN RAJOITTAMINEN (LSL200/417 69§)

Rajarin aikana sinä voit poistua Naavamäen alueelta vain vakituisen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan ohjaajan kanssa.

Käyt koulua rajarin aikana, ohjaajan saattaa ja hakee sinut koulusta.

Harrastukset varmistetaan mahdollisuuksien mukaan ohjaajan saattamana/kuljettamana.

Sosiaalisia suhteita tuetaan tapaamisten muodossa Kanervassa.

- Lapsen kasvu ja kehitys turvataan ohjaajien toimesta
- Rajari voidaan asettaa, jos se on lapsen edun mukaista ja välttämätöntä

TÄLLAISIA SYITÄ ON:

- Lasta suojellaan häntä itseään vakavasti vahingoittavalta käytökseltä
- Päihteiden käyttö
- Muu kuin vähäisenä pidettävä rikollinen teko
- Muu niihin verrattava käyttäytyminen jolla lapsi vaarantaa terveyttään ja kehitystään

HENKILÖNTARKASTUS
(LSL2007/417 66§)
HENKILÖKATSASTUS
(LSL2007/417 66a§)

- Jos on perusteltua syytä epäillä, että sinulla on ylläsi, vaatteissasi tai hallussasi 4 b §:ssä tarkoitettuja aineita tai esineitä, rahavaroja, maksuvälineitä taikka muita näihin verrattavia välineitä tai hyödykkeitä tai tupakkalain tuotteita

-> Voidaan tehdä henkilöntarkastus
-> Tällöin aikuinen voi tarkastaa päällä olevat vaatteesi, taskut tai repun/laukun

Tavoitteena on suojella sinua vakavilta terveyshaitoilta. Tarkoitus on myös turvata kaikille turvallinen ympäristö Kanervassa

- Jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsi olisi käyttänyt päihdyttäviä aineita, voidaan tehdä henkilönkatsastus

-> henkilönkatsastuksen toteuttaa ensisijasesti samaa sukupuolta oleva ohjaaja. Mikäli samaa sukupuoleta olevaa ei ole paikalla, näytteen ottaa sh, lähäri tai kiireellisessä tapauksessa sosionomi

-> huomioidaan intimiteettisuoja ja tehdään lapselle tilanteesta turvallinen ja inhimillinen

- Pissanäyte erotellaan kahteen eri näytepurkkiin ennen seulan tekoa. Toinen näyte voidaan lähettää tarvittaessa jatkotutkimuksiin.

YHTEYDENPIDON RAJOITTAMINEN

(LSL2007/417 62§ ja 63§)

Yhteydenpidon rajoittamista tarvitaan silloin, kun lapsen vointi heikkenee yhteydenpidon myötä tai aiheuttaa vaaratilanteita lapselle tai silloin, kun ohjaajat huomaavat, ettei jokin yhteydenpito ole lapselle hyväksi.

- Silloin puhutaan yhteydenpidon rajoittamisesta, kun sinun oikeuttasi tavata tai pitää yhteyttä vanhempiisi tai läheisiisi rajoitetaan
- Yhteydenpitoasi voidaan rajoittaa myös sellaiseen sinulle haitalliseen henkilöön, jota ei tunneta tai tiedetä

-> 1.10.2026 voimaan tulleessa laissa asetetaan, että päätökseen ei tarvitse luetella kaikkia rajoituksen piiriin kuuluvia henkilöitä. Päätökseen voidaan myös kirjata ne ihmiset, joihin saat pitää yhteyttä

Myös nämä ovat yhteydenpidon rajoittamista:

- Luetaan sinulle lähetetty tai sinun lähettämä yksittäinen viesti tai kirje tai tarkastetaan tai pidätetään muu lähetys
- Vanhemmillesi ja huoltajillesi ei kerrota sinun olinpaikkaasti
- Suunniteltu kotiharjoittelu perutaan esim. liikkumisvapauden rajoittamisen vuoksi

Päätöksen yhteydenpidon rajoittamisesta tekee Annika (max.30vrk) tai oma sosiaalityöntekijäsi. Annikan ollessa poissa/lomalla, Annikan sijainen voi tehdä päätöksen.

Kiinnipitäminen lastensuojelulaitoksessa 68§

Kiinnipitoon ei voida ryhtyä esim. sen vuoksi, ettei lapsi tottele tai lapsi on passiivisessa vastarinnassa.

Lapsen provosointi on kiellettyä, niin, että tilanne päätyisi kiinnipitoon.

Lapsen sanalliset uhkaukset tai loukkaava kielenkäyttö eivät oikeuta kiinnipitoa.

Kiinnipitoa ei voida koskaan käyttää rangaistuksena. *Eduskunnan apulaisoikeusasiamies EOAK/2914/2021 (oikeusasiamies.fi)*

Kiinnipito on aina viimesijainen keino rauhoittaa ja pysäyttää tilanne

Ohjaajat varmistavat kaikkien turvallisuuden

Ohjaaja voi lapsen rauhoittamiseksi pitää kiinni lapsesta, jos lapsi vahingoittaa itseään tai muita tai se on välttämätöntä omaisuuden merkittävän vahingon estämiseksi

Kiinnipito voi olla myös lapsen siirtämistä

Kanervan ohjaajat koulutetaan turvallisten MAPA menetelmien käyttöön

Mitä MAPA on?

Huolenpito

Kunnioitus, arvokkuus ja empatia, asiakaskeskeisyys

Hyvinvointi

Itsenäisyyden ylläpito, valinnan mahdollisuus ja hyvinvointi

Suojaaminen

Oikeuksien suojaaminen ja haittojen minimointi

Turvallisuus

Turvalliset ja tehokkaat yhteistyösuhteet

Kiinnipitäminen lapsen luvatta lastensuojelulaitoksesta poistumisen estämiseksi
LSL 417/2007 68a§

"Lastensuojelulaitoksen johtaja tai laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö voi pitää kiinni lapsesta estääkseen lasta poistumasta luvatta laitoksesta tai sen yhteydessä olevalta piha-alueelta, jos lapsi saattaisi poistumisellaan itsensä tai toisen henkilön alttiiksi terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvalle vaaralle. Kiinnipitäminen voi pitää sisällään myös lapsen siirtämisen."

Mikäli olet lähdössä luvattomasti pois Kanervasta, voi

ohjaaja fyysisesti estää lähtösi.

Luvatta lastensuojelulaitoksesta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen 69a§
Lapsen kiinniotto 69b§
Kiinniotetun lapsen kuljettanminen 69c§

- Mikäli olet luvattomasti poissa Kanervasta, esim. Poistut luvatta tai et palaa sovitusti kotiintuloaikaan mennessä tulee meidän ilmoittaa asiasta viipymättä sosiaalityöntekijällesi tai sosiaali- ja kriisipäivystykseen
- Ryhdymme heti selvittämään olinpaikkaasi ja etsimään sinua
- Tietyin perustein voidaan myös käyttää puhelimen paikannusta, mutta se ei ole ensisijainen keino

- Sosiaalityöntekijällä on oikeus mennä asuntoon, varastoon tai vaikka veneeseen, jos hän tietää että olet siellä
- Sinut voidaan myös fyysisesti kiinniottaa ja siirtää kuljetusvälineeseen jolla pääset takaisin Kanervaan
- Sinulle voidaan tedä henkilöntarkastus ja aineiden ja esineiden poisotto, mikäli se nähdään tarpeelliseksi

Luvattomien poissaolojen aikana sinulle voi sattua myös sellaista mitä et pysty ennakoimaan. Voit joutua vaaratilanteisiin tai hyväksikäytetyksi, etkä ehkä saa apua silloin kun tarvitset. Siksi me aikuiset haluamme sinut turvallisesti takaisin Kanervaan. Emme siksi, että haluamme kiusata ja kontrolloida, vaan siksi, että sinun turvallisuutesi ja hyvinvointisi merkitsee meille paljon.

Rajoitustoimenpiteiden arviointi

- Rajoitusten käyttöä ja vaikuttavuutta tulee aina arvioida -> tämä korostuu etenkin pitkäkestoisissa rajoituksia (lvr, ypr)
- Rajareita ei saa tehdä pidemmäksi aikaa kuin se on pakollista
- Rajoitus pitää lopettaa heti kun sen lopettamiselle on edellytykset

- Arviointia tehdään yhdessä sinun kanssasi
- Rajoituksen arviointia elämääsi ja arkeesi mietittään yhdessä sinun kanssasi, mutta ohjaajat tekevät sitä myös itsenäisesti
- Alle 7vrk rajoitusten arviointia tehdään päivittäin
- Yli 7vrk tehtyä rajoitusta arvioidaan viikoittain

Tärkeimmät kysymyset sinulle arviointia tehdessä:

Mitä hyötyä rajoituksesta on sinulle ollut? Mitä vaikutuksia sillä on arkeesi ja elämääsi? Miten voimme estää jatkossa tällaisen rajoitustoimen syntymisen?

UNOHDIMMEKO JOTAIN SINUN MIELESTÄSI TÄRKEÄÄ?

- Kerrothan ohjaajille tai Fannille, jos huomaat että jotain tärkeää on jäänyt pois hyvää kohtelua suunnitelmasta.
- Otamme mielellämme muita ideoita ja ehdotuksia vastaan tulevia päivityksiä varten.
- Suunnitelman tekoon ovat osallistuneet lapset ja ohjaajat.
- Suunnitelmaa päivitetään kaksi kertaa vuodessa ja aina lapsiryhmän toiveesta.

Päivitetty
28.10.2026